

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากความมุ่งหวังที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคน ส่งเสริมให้ประเทศไทยมีโครงสร้างประชากรที่เหมาะสม การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคนเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวชุมชน โดยการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและสังคม การพัฒนาระบบความมั่นคงทางสังคม การเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาของภูมิภาคและชนบทเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง การกระจายโอกาสและความเจริญด้วยการพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคจึงเป็นกลไกหนึ่งที่จะขยายการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และบริการทางสังคม ภายใต้บริบทการให้ความสำคัญของการกระจายโอกาสและการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา การแก้ปัญหาเรื่องรายได้และการศึกษาของประชากรในประเทศ ความตระหนักถึงความสำคัญของการกระจายโอกาสและการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาจึงมีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปฏิรูประบบการศึกษาไทยซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากตั้งแต่ปีพ.ศ.2542 เป็นต้นมา นโยบายการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้อันนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมและมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานสร้างรายได้ และนำประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคมโดยยึดหลักการศึกษาสรางชาติสร้างคน และสร้างงาน จึงได้มีนโยบายการขยายโอกาสอุดมศึกษาสู่ภูมิภาค : โครงการขยายวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยของรัฐไปสู่ภูมิภาค จังหวัดพะเยาได้ถูกเลือกเป็นพื้นที่ที่สำหรับการขยายโอกาสการศึกษา แรกเริ่มได้

¹มติคณะรัฐมนตรี, รัฐบาลพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2544- 4 มกราคม พ.ศ.2548 ข้อ 11 นโยบายการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, หน้า 168

มีการตั้งวิทยาเขตพะเยาตั้งแต่ปีพ.ศ.2538 ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่โรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมืองพะเยา ต่อมาทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้พิจารณานำเสนอกณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2539 ได้มีมติให้ใช้ชื่อว่า วิทยาเขตสารสนเทศพะเยา ซึ่งภายหลังได้แยกออกจากมหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและใช้ชื่อเป็นมหาวิทยาลัยพะเยาในลำดับต่อมา² ผู้ศึกษาจะขอใช้ชื่อมหาวิทยาลัยพะเยาในเนื้อหาส่วนถัดไปจากนี้

ทางมหาวิทยาลัยพะเยาได้ร่วมกับจังหวัดพะเยาจัดหาสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยโดยได้ที่ตั้ง ณ ตำบลแม่กาตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งปัจจุบันเป็นเทศบาลตำบลแม่กา มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 131 ตารางกิโลเมตร หรือ 82,310 ไร่ แบ่งออกเป็นเนื้อที่สำหรับที่อยู่อาศัยจำนวน 8,540 ไร่ และมีเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป่าแม่ตำรอบบริเวณพื้นที่ที่นี้กรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติประมาณ 4,110 ไร่³ ให้เป็นพื้นที่ในการดำเนินการก่อสร้างมหาวิทยาลัยกลายเป็นสถานที่ตั้งถาวรและเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีพ.ศ.2542 ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เมื่อมีการก่อตั้งวิทยาเขตการศึกษา และเปลี่ยนแปลงจนกลายมาเป็นมหาวิทยาลัยขึ้นนั้น สถาบันและองค์กรต่างๆของภาครัฐได้เข้ามาตั้งอยู่ในพื้นที่ส่งผลทำให้จำนวนประชากรของตำบลแม่กาเพิ่มมากขึ้น โดยจากการรวบรวมข้อมูลด้านประชากรในพื้นที่พบว่าความเคลื่อนไหวด้านข้อมูลประชากรในพื้นที่ตำบลแม่กาในช่วงระยะเวลา 5 ปีตั้งแต่เริ่มมีการเปิดการเรียนการสอน จำนวนประชากรตำบลแม่กา 18 หมู่บ้านข้อมูล ณ ในปีพ.ศ. 2552 มีจำนวนประชากร 17,372 คน⁴ ในปีพ.ศ.2553 มีจำนวนประชากร 18,117 คน⁵ ปีพ.ศ.2554 มีจำนวนประชากร 21,216 คน⁶ ในปีพ.ศ.2555 มีจำนวนประชากร 19,878 คน⁷ ปีพ.ศ.2556 มีจำนวน

²ข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยพะเยา, ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยพะเยา [ระบบออนไลน์],

แหล่งที่มา: <http://up.ac.th/V7/About%20university.aspx>

³ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง กำหนดพื้นที่ให้ส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐเข้าใช้ประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ฉบับที่ 31/2542 ประกาศ ณ วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2542

⁴สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลแม่กา (พ.ศ.2553-2557), หน้าที่ 2

⁵สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลแม่กา (พ.ศ.2554-2558), หน้าที่ 7

⁶สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลแม่กา (พ.ศ.2555-2559), หน้าที่ 5

⁷สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลแม่กา (พ.ศ.2556-2560), หน้าที่ 9

ประชากร 19,878 คน⁸ ประกอบกับจำนวนนิสิตที่ทางมหาวิทยาลัยรับเข้า โดยดูจากสถิติการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษาทั้งหมดในทั้งระดับปริญญาตรีภาคปกติ ภาคพิเศษ และระดับปริญญาโท ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 ในช่วงระยะเวลา 5 ปี จำนวนนักศึกษาที่มีการลงทะเบียนมหาวิทยาลัยนเรศวร วิทยาเขตสารสนเทศพะเยาในรหัสนักศึกษา 42(ปีการศึกษา 2542)⁹ มีจำนวนทั้งหมด 31 คน รหัส 43 มีจำนวน 183 คน รหัส 44 มีจำนวน 298 คน รหัส 45 มีจำนวน 1,681 คน และรหัส 46 มีจำนวน 2,583 คน¹⁰ รวมทั้งสิ้น 4,776 คน เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักศึกษาในปีพ.ศ.2555 มีจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนรวม 6,079 คน¹¹

การก่อตั้งมหาวิทยาลัยพะเยาเป็นปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อการเพิ่มจำนวนของประชากรที่มีการอพยพย้ายถิ่นฐานของประชากรมีผู้คนหลั่งไหลมาอาศัยเป็นจำนวนมาก มีการเข้ามาลงทุนของนายทุนจากพื้นที่อื่นการเพิ่มของจำนวนประชากรทั้งในด้านของการอพยพเข้ามาประกอบธุรกิจรวมไปถึงจำนวนนิสิตที่หลั่งไหลเข้ามาศึกษาหาความรู้ส่งผลต่อการพัฒนาขยายตัวของตำบลแม่กาในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา เทคโนโลยี การแพทย์ และด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง สภาพการทางสังคม วิถีชีวิตในปัจจุบันของชุมชนตำบลแม่กาเปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านพื้นที่ซึ่งแต่เดิมแล้วส่วนใหญ่เป็นป่ารกไม่มีผู้คนมาอาศัยอยู่อุดมไปด้วยป่าไม้และสัตว์ป่านานาพันธุ์ กลายเป็นพื้นที่ที่มีสิ่งก่อสร้างมากมาย เช่น หอพัก อาคารพาณิชย์ ร้านขายของชำ ร้านเสริมสวย ร้านอาหาร รวมถึงกิจการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่การดำรงชีวิตประจำวัน ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นไปเพื่อรองรับกับจำนวนประชากรจากการย้ายถิ่นฐานเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ถือได้ว่าเปลี่ยนแปลงแบบพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการวางแผนไว้ก่อนล่วงหน้าภายใต้ความตระหนักถึงความสำคัญของการกระจายโอกาสและการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา โดยกำหนดสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลง กำหนดสิ่งที่เป็นปัจจัยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีผลทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือของชุมชนด้วย ไม่ใช่เป็นเพียงเพราะนโยบายของรัฐบาลแต่ฝ่ายเดียว การยอมรับของกลุ่มเป้าหมายหรือชุมชนชาวจังหวัดพะเยา ที่มีความต้องการการศึกษา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความก้าวหน้าด้านสาธารณสุข ทางการศึกษา

⁸ สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลแม่กา (พ.ศ.2557-2561) ที่มาข้อมูล ,หน้าที่ 7

⁹ กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, สถิติจำนวนนิสิตปีการศึกษา 2546 ข้อมูลสถิติงานทะเบียนนิสิต และประมวลผลกองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.reg.nu.ac.th/>

¹⁰ เรื่องเดียวกัน

¹¹ ศูนย์บริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, ระบบรายงานจำนวนนักศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยพะเยา ปีการศึกษา 2555 [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา: http://intra.up.ac.th/up_dss/

ภาพที่ 1 : ภาพถ่ายการเคลื่อนไหวสนับสนุนโครงการสร้างศูนย์การแพทย์¹²

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ นั้น มีหลายสิ่งหลายอย่าง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดิน โดยผู้ถือครองที่ดินได้ดำเนินการปลูกสร้างหอพัก และอาคารพาณิชย์ ตลอดจนกิจการอื่นๆ เป็นกิจการที่มีลักษณะให้ผลตอบแทนมากกว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือการประกอบอาชีพเดิมที่เป็นอยู่ในอดีต ซึ่งแต่เดิมพื้นที่ดังกล่าวนี้เป็นพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติ เลื่อมโทรม ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่แล้วจะทำนาข้าว ทำไร่ข้าวโพด พักทอง ทำสวนผลไม้ และรับจ้างเมื่อหมดฤดูเพาะปลูก บางพื้นที่จะมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้บริโภค ขาย และใช้แรงงาน สภาพสังคมในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปการใช้ประโยชน์ในที่ดินแทนที่พื้นที่ที่มีการเกษตร ทำไร่ทำสวน เนื่องจากการพัฒนาและการขยายตัวอย่างรวดเร็วของมหาวิทยาลัยพะเยา ความต้องการที่อยู่อาศัยซึ่งปัจจัยหลักของนักศึกษาทำให้กิจการหอพักหน้ามหาวิทยาลัยพะเยาค่อนข้างที่จะก่อตัวขึ้นมากกว่ากิจการอื่นๆ สภาพการใช้ประโยชน์ในที่ดินในบริเวณพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยพะเยานั้นจะแบ่งออกเป็น 3 พื้นที่ ได้แก่ 1. พื้นที่ที่เป็นเขตมหาวิทยาลัยพะเยา 2. พื้นที่บริเวณที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยอาคารพาณิชย์ ร้านค้า แหล่งบันเทิง หน่วยงานราชการอาคารหอพักนิสิต โดยจะตั้งอยู่ในที่ดินบริเวณที่มีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และ 3. พื้นที่บริเวณที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยอาคารพาณิชย์ ร้านค้า หอพัก บ้านพักนิสิต ตั้งอยู่ในที่ดินบริเวณที่เป็น เขตปฏิรูปที่ดิน และที่ดินว่างเปล่า

¹²มหาวิทยาลัยพะเยา ภาพกิจกรรม > ม.พะเยา ต้อนรับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและคณะ ตรวจพื้นที่ก่อสร้างศูนย์การแพทย์ ม.พะเยา

ภาพที่ 2 : ภาพแสดงการใช้พื้นที่หน้ามหาวิทยาลัยพะเยา¹³

ภาพที่ 3 : ภาพแสดงการใช้พื้นที่ในมหาวิทยาลัยพะเยา¹⁴

¹³มหาวิทยาลัยพะเยา ภาพกิจกรรม ม.พะเยา ด้อนรับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พื้นที่ก่อสร้างศูนย์การแพทย์ ม.พะเยา

¹⁴เรื่องเดียวกัน

การก่อตั้งมหาวิทยาลัยนั้นนอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชาวบ้านและคนในจังหวัดอย่างมหาศาลแล้วนั้นยังมีส่วนของปัญหาที่แอบแฝงตามมา อาทิเช่นปัญหาการใช้ที่ดิน ปัญหาการปลูกสร้างหอพัก ตึก อาคารที่สูง ปัญหาการสร้างแหล่งบันเทิง กิจกรรมอื่นๆที่ตอบสนองแก่กลุ่มเป้าหมายอย่างนิสิตนักศึกษาในพื้นที่ ซึ่งปัญหาต่างๆเหล่านี้เกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีการก่อตั้งสถาบัน หรือองค์กรใหญ่ต่างๆมากมาย ภาระที่มองไม่เห็น เช่น การก่อสร้างตึกสูง อาคารหอพัก ภาวะการขาดแคลนน้ำ อุปโภคบริโภค การแย่งใช้ไฟฟ้า มลภาวะ ขยะ เนื่องจากการเพิ่มจำนวนประชากร และกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจซึ่งมีหลากหลายความต้องการใช้ทรัพยากรจึงเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งยังมีปัญหาด้านอุบัติเหตุและจราจร ปัญหาด้านอาชญากรรม ปัญหาด้านผังเมือง และสิ่งปลูกสร้าง ปัญหาแรงงานต่างด้าว เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นหนึ่งใน การส่งเสริมการพัฒนาการใช้ประโยชน์ในที่ดินในพื้นที่บริเวณ โดยรอบมหาวิทยาลัยพะเยาจึงมีปัญหาคือ การใช้ประโยชน์ในที่ดินในแต่ละพื้นที่จะมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยเป็นอยู่กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่บริเวณรอบมหาวิทยาลัย มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดินใช้สร้างเป็นบ้านเรือน อาคารพาณิชย์ อาคารหอพักนิตินิต สถานประกอบการค้าอยู่ค่อนข้างหนาแน่นเพียงแต่ในพื้นที่ในแต่ละแห่งนี้เป็นที่ดินที่มีความแตกต่างกันไปในเรื่องของสถานะของที่ดินตามกฎหมาย โดยมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับทางกฎหมายเข้ามาควบคุมการใช้พื้นที่ อาทิเช่นการใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินว่างเปล่า ที่ดินมีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เป็นต้น ที่ผ่านมามีการก่อสร้างอาคารหอพักทั้งที่ขออนุญาตจดทะเบียนหอพัก และที่ไม่ได้ขออนุญาต และการก่อสร้างอาคารพาณิชย์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เพราะส่วนใหญ่พื้นที่ที่อยู่บริเวณ โดยรอบมหาวิทยาลัยนั้นจะเป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน มือเปล่า และเขตป่าสงวนแห่งชาติ แม้ว่าที่ผ่านมามีการออกกฎหมายในการเข้ามาควบคุมการดำเนินกิจการต่างๆ ในที่ดินบริเวณ โดยรอบมหาวิทยาลัยพะเยา¹⁵ แต่ก็ยังมีการฝ่าฝืนก่อสร้างอาคารในบริเวณพื้นที่ที่มีการออกประกาศกำหนดให้เป็นบริเวณห้ามก่อสร้าง อีกทั้งการดำเนินกิจการต่างๆ ที่มีขึ้นในบริเวณที่ดินซึ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หน่วยงานที่รับผิดชอบในขณะที่มีการเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยทั้งส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่กาที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถเข้ามาควบคุมการดำเนินกิจการต่างๆเหล่านี้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากพบปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จึงพบเห็นได้ทั่วไปว่ามีการก่อสร้างต่างๆมากมายขึ้นในพื้นที่ การบริหารจัดการควบคุมกิจการต่างๆเหล่านี้ที่ยังคงมีความคลุมเครือประกอบการขยายตัวของมหาวิทยาลัยยิ่งส่งผลทำให้กลไกตลาดราคาที่ดินมีมูลค่าสูงขึ้นหลายเท่าตัวมีการซื้อขายเปลี่ยนมือผู้ถือครองที่ดินอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่สำนักงานปฏิรูปที่ดิน

¹⁵ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนของเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

เพื่อเกษตรกรรมจังหวัดประสบปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและระเบียบในบริเวณพื้นที่ที่มีการฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบถ้าจะบังคับใช้อย่างเคร่งครัดจะเป็นการขัดขวางต่อความเจริญทางด้านสังคมและเศรษฐกิจตลอดจนรายได้ของชุมชนแห่งท้องถิ่น อีกทั้งกิจการต่างๆเหล่านี้เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นการดำรงชีวิตประจำวันทั้งของนักศึกษาและชาวบ้าน

สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ เกษตรกร นายทุนภายในและภายนอกจังหวัดได้รับสิ่งจูงใจมาจากการเติบโตของมหาวิทยาลัยพะเยา อีกทั้งความชัดเจนที่เป็นแนวทางในการแก้ไขการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมีสภาพที่ไม่แน่นอน ไม่ชัดเจน รวมทั้งกระแสการพัฒนาที่เข้ามาอย่างต่อเนื่องทำให้กฎหมายไม่ได้รับการเคารพเท่าที่ควรส่งผลให้การดำเนินกิจการเพื่อหวังผลกำไรบางอย่างมีการกระทำที่ระเบียบมีปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสิทธิและการทำประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนมาตรการในการคุ้มครองพื้นที่เพื่อเกษตรกรรม การป้องกันและป้องปรามผู้กระทำผิดระเบียบยังไม่มี การดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งปัญหาเกี่ยวกับใช้ที่ดินในเขตพื้นที่ที่มีข้อจำกัดทางกฎหมายทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่สามารถที่จะประกอบกิจการให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ประชาชนในพื้นที่มีการซื้อขายที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินและโดยส่วนใหญ่มีการประกอบกิจการอื่นที่ไม่ใช่การเกษตรกรรม การพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมีการนำเรื่องของผลประโยชน์ของชุมชน จังหวัดและพื้นที่ใกล้เคียงมาเป็นพื้นฐานในการพิจารณาประกอบการพิจารณาในเชิงสภาพพื้นที่บริเวณ โดยรอบมหาวิทยาลัยพะเยาที่ไม่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปทำให้การบังคับใช้กฎหมายจึงไม่สามารถบังคับใช้ได้เต็มที่ สภาพการแก้ไขปัญหาในพื้นที่กระบวนการทางกฎหมาย การตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 เพื่อการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินมีลักษณะเอื้อผลประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการอื่นๆ โดยที่ไม่ได้เป็นไปเพื่อเจตนารมณ์ของกฎหมายมีไว้เพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริงที่มีการกำหนดพื้นที่และให้สิทธิในที่ดิน โดยให้จัดทำเป็นสัญญาเช่าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน ด้วยเหตุนี้กิจการหอพักต่างๆ ก็เริ่มเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในพื้นที่ต่างๆ อีกทั้งการพิจารณาร่างข้อกำหนดผังเมืองชุมชนบริเวณ โดยรอบมหาวิทยาลัยพะเยาที่ไม่แล้วเสร็จจึงยังไม่สามารถบังคับใช้ผังเมืองชุมชนในการบริหารจัดการพื้นที่ได้สิ่งก่อสร้างมากมายได้เข้ามาแทนที่พื้นที่ป่าไม้โดยที่ผู้ประกอบการไม่ได้คำนึงถึงผลที่ตามมา การวางผังเมือง การขอสร้างสิ่งปลูกสร้างยังคงสามารถทำได้ โดยการขออนุญาตจากทางเทศบาลตำบลและเมื่อได้รับอนุญาตสามารถก่อสร้างได้ในทันทีจึงเป็นสาเหตุทำให้การใช้ที่ดินในพื้นที่ต่างๆเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ในที่นี้ผู้ศึกษาเห็นความสำคัญที่จะศึกษาเฉพาะในส่วนของกลไกของกฎหมายที่จะเข้ามาควบคุมหรือป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ปัญหาทางกฎหมายในการใช้

ประโยชน์ในที่ดินเนื่องมาจากการใช้ที่ดินนั้นเป็นปัจจัยหลักในการสร้างเมือง แนวทางการปฏิบัติในการใช้ที่ดินสำหรับกิจการต่างๆในแต่ละพื้นที่มีลักษณะอย่างไร บทบาทของกฎหมายเข้ามาจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบพื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยพะเยาในพื้นที่ซึ่งเกษตรกรหรือผู้ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ดำเนินการปลูกสร้างหอพักและอาคารพาณิชย์ตลอดจนกิจการอื่น ๆ รวมทั้งปัญหาการซื้อขายเปลี่ยนมือผู้ครองที่ดินดังกล่าวนี้โดยไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 มีรูปแบบการมีในการแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างไร แนวทางของกฎหมายที่มีต่อการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการเปลี่ยนแปลงแนวทางของการพัฒนาในพื้นที่ แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อสร้างตึกสูง อาคารหอพัก ที่เกิดขึ้นอย่างมากโดยไม่มีทิศทาง รูปแบบเหล่านี้กฎหมายที่มีส่วนในการจัดการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่อย่างไรตลอดจนกระบวนการทางกฎหมาย องค์กรที่มีความเกี่ยวข้องจะเข้ามามีส่วนในการจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดิน แนวทางการปฏิบัติในการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อการก่อสร้างอาคารพาณิชย์ ร้านอาหาร หอพัก สถานประกอบการอื่นมีวิธีการอย่างไร การใช้ที่ดินในแต่พื้นที่ที่มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ กฎหมายอย่างถูกต้องหรือไม่ ภาวะของการพัฒนา การเปลี่ยนแปลง มีแบบแผนแนวทางอย่างไรและปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการเปลี่ยนการใช้ที่ดิน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

1.2.วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1. เพื่อศึกษาถึงกลไกของกฎหมายในการจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบพื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยพะเยา แนวทางการปฏิบัติในการใช้ที่ดินสำหรับกิจการต่างๆในแต่ละพื้นที่

1.2.2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมายในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการก่อสร้างอาคารพาณิชย์ ร้านอาหาร หอพัก สถานประกอบการอื่น ๆ

1.2.3. เพื่อศึกษาถึงภาวะแนวทางของกฎหมายที่มีต่อการพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการเปลี่ยนแปลง แนวทางของการพัฒนาในพื้นที่

1.3.ขอบเขตการวิจัย

ด้านการศึกษาค้นคว้าได้กำหนดขอบเขตการศึกษาดังต่อไปนี้

1.3.1. ขอบเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ เขตพื้นที่ชุมชนเป็นพื้นที่รอบบริเวณมหาวิทยาลัยพะเยา โดยตั้งแต่ พื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านหม้อแกงทอง หมู่ที่ 2 บ้านห้วยเคียน หมู่ที่ 3 บ้านแม่กาหลวง และหมู่ที่ 4 บ้านโทกหาว

1.3.2. ขอบเขตด้านเนื้อหา งานศึกษามุ่งเน้นในการศึกษาถึงบทบาทของกฎหมายที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่ศึกษา ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมาได้อย่างไร กฎหมายมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเหล่านี้อย่างไร การรับรู้กฎหมายของผู้ถือครองที่ดิน นิติสำนึก สิทธิในทรัพย์สินของผู้ถือครองที่ดินจึงเป็นกรอบในการพิจารณากำหนดวิธีการศึกษา

1.3.3. วิธีการศึกษามีอยู่ 2 วิธี คือ แบบที่ 1 การศึกษาวิจัยเอกสาร(Documentary Research) ใช้ศึกษากรณีของแนวคิดทฤษฎี เอกสารทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ ข่าว ตลอดจนความเป็นมาของเขตพื้นที่ในการศึกษา และแบบที่ 2 การศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อแสวงหาผลกำไรในการประกอบกิจการหอพักที่อยู่บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยพะเยาทั้งในเขตพื้นที่ที่เป็นที่ดินมีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ที่ดินว่างเปล่า ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จำเป็นต่อการทำงานวิจัยทั้งด้านปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ที่ดิน การรับรู้กฎหมาย โดยจะสัมภาษณ์ผู้ถือครองที่ดินที่เป็นลักษณะของการสุ่มเลือกเฉพาะกลุ่มในพื้นที่ต่าง ๆ กันเพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

1.4.ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.4.1. ได้ทราบถึงบทบาทของกฎหมายและกลไกของกฎหมายที่มีส่วนในการใช้ประโยชน์ที่ดินรอบพื้นที่บริเวณ มหาวิทยาลัยพะเยา แนวทางการปฏิบัติในการใช้ที่ดินสำหรับกิจการต่างๆในแต่ละพื้นที่

1.4.2. ได้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมายในการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดการการใช้ที่ดินพื้นที่บริเวณรอบมหาวิทยาลัยพะเยาอย่างมีประสิทธิภาพและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดตามมาในอนาคต

1.4.3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการจัดการที่ดินสำหรับพื้นที่ที่จะเข้าสู่การพัฒนาจากชนบท สู่ความเป็นเมือง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved